

Portugalia

Instanțe specializate - Portugalia

Această secțiune oferă informații cu privire la organizarea instanțelor specializate din Portugalia.

Instanțe de prim grad de jurisdicție (*Tribunais judiciais de 1.ª instância*)

Instanțele de prim grad de jurisdicție sunt instanțe de drept comun în materie civilă și penală și dețin competență în toate materiile care nu sunt atribuite altor jurisdicții. Acestea sunt, de regulă, instanțe cu o competență generală.

De asemenea, pot exista instanțe cu o competență specifică (care instrumentează materii reglementate în funcție de tipul de procedură aplicabil) și instanțe specializate care instrumentează materii specifice (indiferent de tipul de procedură aplicabil).

Instanțe cu o competență specializată

Instanțe de instrucție penală (*Tribunais de Instrução Criminal*)

Rolul instanțelor de instrucție penală este de a desfășura anchete penale, de a decide asupra continuării procedurii și de a îndeplini funcțiile judiciare legate de instrucție.

Instanțe pentru familie și minori (*Tribunais de Família e Menores*)

Instanțele pentru familie și minori au următoarele competențe:

- soluționarea acțiunilor legate de starea civilă a persoanelor: acțiuni de separare a persoanelor și a bunurilor și acțiuni de divorț, precum și toate acțiunile conexe, cum ar fi procedurile de inventariere și cele preliminare, acțiunile de declarare a nulității căsătoriei civile sau de anulare a acesteia și acțiunile și procedurile de executare referitoare la obligațiile de întreținere între soți și între foști soți;
- soluționarea acțiunilor legate de filiație: încuviințarea adopției, reglementarea exercitării răspunderii părintești și aspectele legate de audierile aferente, stabilirea în mod oficial a maternității și a paternității, precum și audierea contestațiilor privind prezumția de paternitate;
- soluționarea acțiunilor legate de protecția intereselor minorilor aflați în situații de risc: emiterea de ordine cu privire la copiii minori care sunt victime ale maltratării, ale abandonului sau ale sărăciei sau care se află în situații care le-ar putea pune în pericol sănătatea, siguranța, educația sau moralitatea, precum și audierea și soluționarea cererilor pentru protecția copiilor minori împotriva exercitării abuzive a autorității în cadrul familiei sau în cadrul instituțiilor în grija cărora sunt plasați aceștia.

Instanțe pentru litigii de muncă (*Tribunais de Trabalho*)

În materie civilă, instanțele pentru litigii de muncă au competența de a soluționa, de exemplu:

- litigii referitoare la rapoartele de subordonare în procesele de muncă și la rapoartele stabilite cu scopul de a încheia contracte de muncă;
- litigii referitoare la accidente de muncă și boli profesionale;
- litigii între instituțiile care furnizează asigurări sociale sau indemnizații familiale și beneficiarii acestora, în cazul în care acestea se referă la drepturile, puterile sau obligațiile juridice, de reglementare sau statutare ale oricăreia dintre părți, fără a aduce atingere competenței instanțelor administrative și fiscale;
- litigii civile referitoare la dreptul la grevă.

Instanțe comerciale (*Tribunais de Comércio*)

Instanțele comerciale au competența de a instrumenta și de a soluționa, în special:

- procedurile de insolvență, în cazul în care debitorul este o societate comercială sau în cazul în care patrimoniul acestuia include o întreprindere;
- acțiuni în declararea inexistenței, a nulității și a anulării unui act constitutiv;
- acțiuni de suspendare sau de anulare a deciziilor unei societăți;
- acțiuni în constatare care vizează proprietatea industrială, în oricare dintre cazurile prevăzute în Codul proprietății industriale.

Instanțe maritime (*Tribunais Marítimos*)

Instanțele maritime au competența de a soluționa cauze referitoare la:

- despăgubiri datorate pentru daunele cauzate sau suferite de nave, bărci și alte ambarcațiuni plutitoare sau rezultate din utilizarea acestora în sectorul maritim în condițiile generale ale legislației;
- contracte pentru construcția, repararea, achiziționarea și vânzarea de nave, bărci și alte ambarcațiuni plutitoare, cu condiția ca acestea să fie destinate utilizării în sectorul maritim;
- contracte de transport maritim sau contracte de transport combinat sau multimodal;
- contracte de asigurare pentru nave, bărci și alte ambarcațiuni plutitoare destinate utilizării în sectorul maritim și pentru încărcăturile acestora;
- ipoteci și privilegii asupra navelor sau a bărcilor, în plus față de orice garanție reală cu privire la ambarcațiunile plutitoare și încărcăturile acestora;
- răspunderea civilă cu privire la poluarea mării și a altor ape aflate sub jurisdicția acestora.

Instanțe pentru executarea pedepselor (*Tribunais de Execução de Penas*)

Instanțele pentru executarea pedepselor au, în special, competența:

- de a acorda eliberarea condiționată (*liberdade condicional*) și de a decide revocarea acesteia;
- de a revizui, a extinde și a reexamina măsura de siguranță care constă în internarea persoanelor care nu pot fi trase la răspundere (*inimputáveis*);
- de a acorda punerea în libertate sub supraveghere (*liberdade para prova*) și de a decide revocarea acesteia;
- de a declara sfârșitul unei pedepse cu închisoarea, a unei pedepse pe o perioadă de timp nedeterminată (*pena relativamente indeterminada*) sau a unei măsuri de siguranță care constă în internare.

Instanța specializată în materie de proprietate intelectuală (*Tribunal de Competência Especializada para a Propriedade Intelectual*)

Această instanță își are sediul la Lisabona și este competentă să instrumenteze acțiuni privind drepturile de autor și drepturile conexe, drepturile de proprietate industrială, domeniile de internet, întreprinderile și denumirile comerciale. De asemenea, aceasta are competența de a soluționa căile de atac formulate împotriva hotărârilor adoptate de Institutul Național pentru Proprietăți Industriale (*Instituto Nacional da Propriedade Industrial*), de Fundația pentru Analiză Științifică Națională (*Fundação para a Computação Científica Nacional*) și de Institutul Registraturilor și Notariatelor (*Instituto dos Registos e do Notariado*).

Instanțe cu o competență specifică

Instanțele cu o competență specifică soluționează cauze în anumite materii în funcție de tipul de procedură aplicabil. Acestea nu sunt instanțe ca atare, ci mai degrabă diviziuni ale instanțelor teritoriale în secții civile (*varas cíveis*), secții penale (*varas criminais*), complete de judecată civile (*juízos cíveis*), complete de judecată penale (*juízos criminais*), complete de judecată care soluționează delict civile (*juízos de pequena instância cível*), complete de judecată care soluționează delict penale (*juízos de pequena instância criminal*) și complete de judecată de executare (*juízos de execução*).

Secțiile civile au competența de a instrumenta și de a soluționa acțiuni civile în constatare a căror valoare depășește competența Curții de apel (*tribunal da Relação*), în cazul în care legea prevede intervenția unei instanțe colective.

Secțiile penale au, printre altele, competența de soluționa cauze penale care sunt de competența instanței colective sau a instanței cu juri.

Completele de judecată civile au competența de a instrumenta și de a soluționa cauze civile care nu se încadrează în domeniul de jurisdicție al secțiilor civile sau al completelor de judecată care soluționează delikte civile. Completele de judecată penale au competența de a soluționa, în special, cauze penale care nu au fost înaintate secțiilor penale sau completelor de judecată care soluționează delikte penale.

Completele de judecată care soluționează delikte civile au competența de a instrumenta și de a soluționa cauze civile care pot face obiectul unei proceduri simplificate (*processo sumarissimo*) și cauze civile care nu sunt prevăzute de Codul de procedură civilă, care sunt reglementate de o procedură specială și în cazul cărora hotărârea nu poate fi contestată printr-o cale de atac ordinară. Completele de judecată care soluționează delikte penale au competența de a instrumenta și de a soluționa, în special, cauzele cărora li se aplică unul dintre cele trei tipuri de proceduri simplificate (și anume *processo sumário*, *abreviado* și *sumarissimo*).

Completele de judecată de executare au competența de a îndeplini, în cadrul procedurii de executare, sarcinile prevăzute de Codul de procedură civilă.

Versiunea în limba națională a acestei pagini este gestionată de statul membru respectiv. Traducerile au fost efectuate de serviciile Comisiei Europene. Este posibil ca eventualele modificări aduse originalului de către autoritatea națională competentă să nu se regăsească încă în traduceri. Comisia Europeană declină orice responsabilitate privind informațiile sau datele conținute sau la care face trimitere acest document. Pentru a afla care sunt regulile privind protecția drepturilor de autor aplicabile de statul membru responsabil pentru această pagină, vă invităm să consultați avizul juridic.

Ultima actualizare: 15/11/2013